



Pää vetävän käteen

Lukuisat talousennustajat – PT etunenässä – ovat koko tämän vuosikymmenen ajan kiinnittäneet huomiota Yhdysvaltain paisuvaan velkaongelmaan. Niin kotitaloudet, liittovaltio kuin koko kansantalouskin ovat näyttäneet lähestyvän huolestuttavan nopeasti pistettä, jossa pää tulee vetävän käteen. Seurauksena olisi taantuma, ellei peräti lama, joka tuntuisi koko maailmantaloudessa.

Vaikka Yhdysvaltain valtiontalouden alijäämä onkin saatu yllättävän nopeasti alenemaan, on siellä viime vuosina vietetty sellaista velkavetoista asunto- ja kulutusjuhlaa, että jokin korjausliike oli väistämätön. Jokseenkin maksukyvyttömille asuntolaina-asiakkaille myönnetty ja sijoittajia varten paketoituiden ns. subprime-luotot ovat aiheuttaneet luottokriisin, jonka seurauksia reaalityaloudelle odotetaan pelonsekaisin tuntein.

Pahinta tällä hetkellä on se, etteivät luottomarkkinatilastot anna kunnollista informaatiota ongelman laajuuden hahmottamiseksi. Jotkut arvostetut analyytikot ovat kuitenkin vakuuttaneet, että kyseessä on varsin rajallinen kriisi suhteessa koko maailman varallisuuteen ja rahoitusmarkkinoihin. Lamaa ei tule.

Taloudellisen kehityksen pitkistä aalloista ei ole varsinaisesti vakuuttavaa evidenssiä. Silti ne ovat kiehtova idea, jota vasten tunnustankin peilaavani usein nykyhetkeä. 1990-luvun puolivälistä alkanut maailmantalouden pitkä nousukausi saattaisi kestää 2020-luvun alkuun saakka. Senkin aikana toki tulee pieniä, ohimeneviä notkahduksia niin kuin viimeksi koettu Y2K- tai teknologiataantuma. Nyt alkanut subprime-luottokriisi kuuluisi samaan kaavaan.

Niinpä pitkän aallon pää saattaa tulla vetävän käteen jollakin muulla tavalla. Mielestäni todella vakavasti otettava ehdokas löytyy itse luonnosta: se ei loputtomiin kestä nykyisenlaista talouskasvua.

Kohtuullisen kelvollisen hypoteesin tulisi vähintäänkin olla evidenssillä kumottavissa. Pitkien aaltojen osalta tämä tarkoittaisi maailmantalouden nykyisen "kultakauden" päättymistä ennen aikojaan.

Palaan asiaan viimeistään 15 vuoden kuluttua. ■



Heikki Taimio